

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**HISTÒRIA MODERNA I.
ECONOMIA I SOCIETAT**

Coordinació: VILALTA ESCOBAR, MARÍA JOSÉ

Any acadèmic 2020-21

Informació general de l'assignatura

Denominació	HISTÒRIA MODERNA I. ECONOMIA I SOCIETAT			
Codi	100071			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Història (R 2015)	2	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	3		3
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	VILALTA ESCOBAR, MARÍA JOSÉ			
Departament/s	HISTÒRIA DE L'ART I HISTÒRIA SOCIAL			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	1 crèdit = 25 hores de treball de l'estudiantat (HTE) = 150 HTE HTE-Presencial en aula= 15 x 1,5 = 22,5 HTE-Presencial en l'espai virtual = 42,5 HTE-No Presencial = 85			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Aula i espai virtual: Català Lectures i altres activitats: Español / English			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
VILALTA ESCOBAR, MARÍA JOSÉ	mariajose.vilalta@udl.cat	6	Campus virtual

Informació complementària de l'assignatura

DOCÈNCIA EN TEMPS DE PANDÈMIA. ALGUNES ESPECIFICACIONS IMPORTANTS

1- Tota la planificació de l'assignatura es pot veure afectada per les incidències sanitàries.

2- Vetllaré de manera responsable i curosa a fi que tothom pugui acomplir els mínims exigibles, prenent en consideració la dificultat de les circumstàncies actuals.

3- D'entrada, la docència s'impartirà en format mixt: virtual (dilluns) i presencial (dimarts).

4- L'ús de la màscara sanitària sempre serà obligatori en les activitats presencials en l'aula.

5- L'avaluació és contínua i les diferents proves es faran (si no canvien les circumstàncies) de manera no presencial. Es detallarà adequadament a l'inici del curs.

6- Tots els materials de l'assignatura estaran disponibles a l'espai Recursos del CV

7- Les tutories i qualsevol consulta s'establiran per correu-e via campus virtual i s'intentarà establir la forma de comunicació de major presència i proximitat.

8- Cap activitat docent no serà objecte d'enregistrament audiovisual.

INFORMACIÓ DE L'ASSIGNATURA

L'estudi de la Història a l'època Moderna (segles XVI-XVIII) es presenta estructurat en dues parts, estretament relacionades, sota la denominació, la primera, d' *Història Moderna. Economia i Societat* i, la segona, *Història Moderna. Política i Cultura*. Ambdues s'imparteixen, respectivament, en el primer i segon semestre del segon curs del grau d'Història de la UdL.

En la primera part, *Història Moderna. Economia i Societat*, es farà especial èmfasi en plantejar els diferents debats sobre els profunds canvis econòmics i socials del període que es reflecteixen en assumptes interrelacionats com són els afers que afecten la població, la vida quotidiana i la família, les transformacions dels principals sectors econòmics (agricultura, manufactura, comerç) i el canvi social, tot plegat emmarcat en el debat sobre la transició del feudalisme al capitalisme. L'espai prioritari per a tractar els diferents assumptes serà la civilització occidental. La interrelació de la docència entre les dues parts persegueix assolir un coneixement científic global d'una època de transició entre la societat feudal i la capitalista, crucial en la història europea i del món, que s'inicia a les acaballes de l'edat mitjana (segle XV) i es clou als inicis de l'època contemporània (segle XIX).

Advertiment d'ordre i convivència: l'ús de la telefonia mòbil no és permès dins l'aula.

Objectius acadèmics de l'assignatura

Resum dels resultats d'aprenentatge propis de l'assignatura adequats als del Grau d'Història

RA1- Prendre consciència de les continuïtats i canvis existents en el trànsit entre el món medieval-modern i el món modern-contemporani.

RA2- Identificar els processos de permanència i de canvi en les esferes de l'economia i la societat al llarg dels segles XVI-XVIII.

RA3- Comprendre la importància de les bases materials i l'organització social en la configuració de les societats d'Antic Règim.

RA4-Reconèixer la interrelació entre els canvis econòmics i culturals en el procés de laïcització del pensament.

RA5- Reconèixer la interrelació entre els canvis econòmics i culturals en el procés de formació de l'Estat modern.

RA6- Identificar, en textos de lectura, les tesis principals i el posicionament dels principals historiadors/es que han investigat el període.

RA7- Assimilar correctament el contingut de materials d'estudi diversos i aprofitar els nous recursos tecnològics per fonamentar un sòlid coneixement de les característiques de l'època Moderna.

Competències

Resum de competències bàsiques i específiques pròpies de l'assignatura adequades a les del Grau d'Història

Competència Bàsica 3 - Que l'estudiantat adquireixi la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

Competència Bàsica 4 - Que l'estudiantat pugui transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat

Competència Bàsica 5 - Que l'estudiantat pugui consolidar un coneixement bàsic dels principals fets i processos de canvi i continuïtat de la Humanitat en una perspectiva diacrònica.

Competència Específica 1 - Que l'estudiantat desenvolupi la capacitat per a comprendre els grans processos polítics, socials i econòmics de la Història des d'una perspectiva sincrònica i diacrònica

Continguts fonamentals de l'assignatura

- **CAP A UNA DEFINICIÓ DE L'ÈPOCA MODERNA.**
- **LA VIDA I EL TREBALL DE LES PERSONES DE L'ÈPOCA MODERNA**
 1. Població i família
 2. El treball al món camperol
 3. El treball a les ciutats
 4. Les persones i les relacions socials
- **EL PROCÉS DE CONSTRUCCIÓ DE LA HISTÒRIA DELS TEMPS MODERNS**
 1. L'estructura demogràfica de l'Antic Règim.
 2. El debat de la transició del feudalisme al capitalisme.
 3. Desenvolupament econòmic i lluita de classes en el món rural
 4. El triomf del món urbà: industrialització i comerç

Eixos metodològics de l'assignatura

Activitat	CODIFICACIÓ / descripció / tipologia TPD	Resultats d'Aprenentatge	Competències	Grup	Hores Presencials (Aula)	Hores Presencials (Espai virtual)	Hores No Presencials
Classe magistral (M)	Vegeu temari i cronograma	RA1,2,3,4,5,6,7	CB3,4,5 CE1	GG	22,5	16,5	40

Treballs (T)	In1: Informe escrit 1 In2: Informe escrit 2 In3: Informe escrit 3	RA1,2,3,4,5,6,7	CB3,4,5 CE1	Ind		2 2 2	30
Seminaris Opcionals	S1: Lectura de Pierre Vilar, <i>Crecimiento y Desarrollo</i> (a concretar) S2: Seminari sobre la pesta i les malalties infeccioses a l'Antic Règim S3: Seminari permanent d'Història, Art i Literatura	RA1,2,3,4,5,6,7	CB3,4,5 CE1	Ind GG		12	15
Tutories (Tut)	Tutories en aula i individuals Tut1-M (1 h.), Tut2-T (1 h.) Tut3-S (1 h.)	RA1,2,3,4,5,6,7		Ind GG GM		4	
Avaluació (AV)	Vegeu taula de mecanismes d'avaluació	RA1,2,3,4,5,6,7	CB3,4,5 CE1	Ind		4	
TOTAL	HTE: 150				22,5	42,5	85

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Activitats presencials	Inici	Final	Dia	Horari	Espai
Aula	22/09/2020	12/01/2021	Dm	11:30-13 h.	1.03
Avaluació	18/01/2021	-	Dilluns	16 h.	2.44*
Recuperació	08/02/2010	-	Dilluns	12 h.	0.30*

*La presencialitat de l'examen final dependrà de les circumstàncies sanitàries.

Informes de les Lectures (proves no presencials):

In 1: Dilluns, 19 d'octubre de 2020

In 2: Dilluns, 16 de novembre de 2020

In 3: Dilluns, 21 de desembre de 2020

Lectures i dates per a les proves de lectura (In1, In2, In3): disponibles a Recursos del Campus Virtual).

T-In 1: Dilluns, 19 d'octubre de 2020 (disponibles a Recursos del Campus Virtual)

L1: Kriedte, Peter: "Introducción" a *Feudalismo Tardío y Capital mercantil. Líneas maestras de la historia económica europea desde el siglo XVI hasta finales del XVIII*, Crítica, Barcelona, 1982, pp. 9-28.

L2: Pérez Moreda, Vicente y Reher, David: "Mecanismos demográficos y oscilaciones a largo plazo de la población europea (1200-1850)", *Revista de Historia Económica*, año IV, núm. 3, 1986, pp. 467-490.

L3: Arrizabalaga, J.: "La identidad de la peste en la Europa del Antiguo Régimen", en Sabaté, F. (coord.): *L'assistència a l'edat mitjana*, Pagès editors, Lleida, 2017, pp. 169-182.

T-In 2: Dilluns, 16 de novembre de 2020

L4: Burguière, A.: "Las mil y una familias en Europa", AA.VV.: *Historia de la Familia*, vol. 1, Alianza editorial, Madrid, 1988, pp. 27-62.

L5: Slicher van Bath, B.H. «El desenvolupament de la productivitat agrícola». *Estudis d'història agrària*, [en línia], 1978, Núm. 1, p. 11-26, <https://www.raco.cat/index.php/EHA/article/view/99497>

T-In 3: Dilluns, 21 de desembre de 2020

L6: Hilton, R. "El feudalismo y los orígenes del capitalismo", *Conflicto de clases y crisis del feudalismo*, Crítica, Barcelona, 1988, pp. 180-203 (disponible a copisteria de Rectorat i a Recursos del Campus Virtual).

L7: Thompson, E.P.: "La economía moral de la multitud", *Costumbres en común*, Editorial Crítica, Barcelona, 1995, pp. 213-293.

L8: DuPlessis, R. S.: "Epílogo: Transiciones y Tradiciones", *Transiciones al Capitalismo en Europa en la Edad Moderna*, Prensas Universitarias de Zaragoza, Zaragoza, 2001.

Seminari de lectura (dilluns, 30 de novembre, virtual): Presentació d'un esquema sobre la lectura i debat virtual

L8: Vilar, P.: «Crecimiento económico y análisis histórico» en *Crecimiento y desarrollo. Economía e Historia. Reflexiones sobre el caso español*, Ariel, Barcelona, 1980, pp.17-105 (disponible a Recursos del Campus Virtual).

Seminari sobre pesta i malalties infeccioses (dimarts 27 d'octubre: presencial, si és possible):

L9: Ricardo Campos, Enrique Perdiguer-Gil, Eduardo Bueno (eds.): *Cuarenta historias para una cuarentena: reflexiones históricas sobre epidemias y salud global*, Sociedad Española de Historia de la Medicina, 2020.

L10: VV. AA.: *Sopa de Wuhan*, ASPO, 2020

Sistema d'avaluació

Avaluació	Tipologia	Mode	Activitat	%*
Avaluació (Examen)	TA: examen del conjunt de la matèria impartida en M i S / prova escrita	Examen escrit obligatori	Classes Magistrals +Lectures +Manual d'acompanyament (veure sota)	50%
Treballs T-In	T-In1: Informe escrit 1 T-In2: Informe escrit 2 T-In3: Informe escrit 3	Activitat Opcional	T-In1= 10% T-In2= 10% T-In3= 10%	30%
Seminaris	Seminari sobre la pesta en la Història Seminari Pierre Vilar	Activitat Opcional	10% 10%	20%
TOTAL				100%

MANUAL D'ACOMPANYAMENT: Donada la situació excepcional, l'examen final es basarà prioritàriament en els capítols que s'indiquen del manual:

Alfonso Mola, M. y Martínez Shaw, C.: *Historia Moderna: Europa, África, Asia y América*, UNED, Madrid, 2015.

Disponible a

googlebooks: https://books.google.es/books/about/HISTORIA_MODERNA_EUROPA_%C3%81FRICA_ASIA_Y_A.html?id=ES0bCgAAQBAJ&redir_esc=y

Parts del manual que formen part de l'avaluació final:

Introducción: La unidad de la Europa Moderna (pp. 15-25)

Bloque I - Siglo XVI. Europa. Temas 1, 2 3 (pp. 27-68)

1-Los caracteres generales de la Edad Moderna

2-Las estructuras económicas

3-Las estructuras sociales

Bloque II - Siglo XVI. Otros mundos. Temas 5 y 6 (pp. 213-251)

Tema 5-Una economía planetaria

Tema 6-Los otros intercambios

Bloque III- Siglo XVII. Europa. Temas 1 y 2 (pp. 259- 285)

Tema 1-La crisis del siglo XVII

Tema 2-La crisis política y social

Bloque V- Siglo XVIII. Europa. Temas 1 (pp. 453-470) y tema 4 (pp. 493-500)

Tema 1-Los antecedentes de la Revolución Industrial

Tema 4-Los orígenes de la Revolución Francesa

Bibliografía i recursos d'informació

Bibliografía Bàsica d'Història Moderna (I-Economia i Societat / II-Política i Cultura)

1- Aspectes metodològics

Aróstegui, J.: *La investigación histórica. Teoría y método*, Crítica, Barcelona, 1995.

Bonnasie, P.: *Vocabulario básico de la Historia Medieval*, Crítica, Barcelona, 1983.

Cardoso, C.F.S. y Pérez Brignoli, H.: *Los métodos de la Historia*, Crítica, Barcelona, 1982.

Kamen, H.: *Vocabulario básico de la Historia Moderna*, Crítica, Barcelona, 1986.

Kinder, H.-Hilgemann, W.: *Atlas Histórico Mundial. 1. De los orígenes a la Revolución Francesa*, Akal, Madrid, 2006.

Kula, W.: *Problemas y métodos de la historia económica*, Península, Barcelona, 1977.

Langer, W. L.: *Enciclopedia de Historia Universal. La Edad Moderna*, Alianza, Madrid, 1989.

Teruel Gregorio de Tejada, M.: *Vocabulario básico de historia de la Iglesia*, Barcelona, Crítica, 1993.

Vilar, P.: «Crecimiento económico y análisis histórico» en *Crecimiento y desarrollo. Economía e Historia*.

Reflexiones sobre el caso español, Ariel, Barcelona, 1980, pp.17-105.

Vilar, P.: *Iniciación al vocabulario del análisis histórico*, Crítica, Barcelona, 1980.

2-Manuals i obres generals

AA. VV.: *Manual de Historia Universal*, vol. 5 (*Siglos XVI-XVII*) y vol. 6 (*Siglo XVIII*), Historia 16, Madrid, 1995.

AA.VV.: *Historia de la Familia*, 2 vols., Alianza editorial, Madrid, 1988.

Alfonso Mola, M. y Martínez Shaw, C.: *Historia Moderna: Europa, África, Asia y América*, UNED, Madrid, 2015.

Disponible a googlebooks:

https://books.google.es/books/about/HISTORIA_MODERNA_EUROPA_%C3%81FRICA_ASIA_Y_A.html?id=ES0bCgAAQBAJ&redir_esc=y

Aston, T.H. - Philpin, C.H.E. (eds.), *El debate Brenner. Estructura de clases agraria y desarrollo económico en la Europa pre-industrial*, Crítica, Barcelona, 1988.

Bayly, C. A.: *El nacimiento del Mundo Moderno, 1780-1914. Conexiones y comparaciones globales*, Siglo XXI, Madrid, 2010.

Bennassar B.; Jacquart, J.; Lebrun, F.; Denis, M.; Blayaud, N.: *Historia Moderna*, Akal, Madrid, 2005 (5ª edición, original: 1980).

Berg, M.: *La era de las manufacturas, 1700-1820. Una nueva historia de la Revolución industrial británica*, Crítica, Barcelona, 1987.

Bois, G.: "Què és el feudalisme?", *L'Avenç*, núm. 33, 1980, pp. 23-30.

Boorstin, D. J.: *Los descubridores*, Crítica, Barcelona, 1986.

Casey, J.: *Historia de la familia*, Espasa Calpe, Madrid, 1990.

Chartier, R. (dir.): *Historia de la vida privada. Del Renacimiento a la Ilustración*, Taurus, Madrid, 2001.

Constant, J. M.: *Naissance des États modernes*, Belin, Paris, 2008 (1ª edición: 2000).

Dobb, M.: *Estudios en el desarrollo del capitalismo*, Siglo XXI, Madrid (diverses edicions)

Domínguez Ortiz, A.: *Historia Universal. Edad Moderna*, vol. III, Editorial Vicens Vives, Barcelona, 1983.

DuPlessis, R. S.: *Transiciones al Capitalismo en Europa en la Edad Moderna*, Prensas Universitarias de Zaragoza, Zaragoza, 2001.

Farge, A.; Zemon Davis, N. (dirs.): *Historia de las mujeres en Occidente. 3. Del Renacimiento a la Edad Moderna*, Madrid, Taurus, 1992.

Feliu, G. i Sudrià, C.: *Introducció a la història econòmica mundial*, Universitat de València, València, 2006.

Flandrin, J. L.: *Orígenes de la familia moderna*, Crítica, Barcelona, 1979.

Floristan, A. (coord.): *Historia Moderna Universal*, Ariel, Barcelona, 2002.

Gerhard, D.: *La vieja Europa. Factores de continuidad en la historia europea (1000-1800)*, Alianza universidad, Madrid, 1991.

Goody, J.: *La familia europea*, Crítica, Barcelona, 2001.

Hill, Ch.: *De la Reforma a la Revolución Industrial*, Editorial Ariel, Barcelona, 1980.

Hilton, R. (ed.): *La transición del feudalismo al Capitalismo*, Crítica, Barcelona, 1980.

Hinrichs, E.: *Introducción a la Historia de la Edad Moderna*, Akal, Madrid, 2001 (orig. 1980).

Història d'Europa Oxford

- 1-Cameron, E. (ed): *El siglo XVI*, Historia de Europa Oxford, Crítica, Barcelona, 2006.
- 2-Bergin, J. (ed.): *El siglo XVII. Europa, 1598-1715*. Historia de Europa Oxford, Crítica, Barcelona, 2002.
- 3-Blanning, T.C.W. (ed): *El siglo XVIII*, Historia de Europa Oxford, Crítica, Barcelona, 2002.

Història d'Europa Akal

- 1-Mackenney, R.: *La Europa del siglo XVI. Expansión y conflicto*, Akal Universitaria, Madrid, 1996.
- 2-Munck, T.: *La Europa del siglo XVII, 1598-1700*, Akal Universitaria, Madrid, 1994.
- 3-Black, J.: *La Europa del siglo XVIII, 1700-1789*, Akal Universitaria, Madrid, 1997.

Hobsbawn, E.J.: *En torno a los orígenes de la Revolución Industrial*, Buenos Aires, 1971.

Hobson, J. M.: *Los orígenes orientales de la civilización de occidente*, Crítica, Barcelona, 2006.

Hunt, L. et alii: *The making of the West. Peoples and Cultures, 1320-1830. Vol II: Since 1500*, Bedfords/St. Martins, Boston-NewYork, 2012 (4ª edició).

Iglesias Rodríguez, J. J.; Carmona, J. I.; Gomero Rojas, M.; Núñez Roldán, F.: *Manual de Historia Universal. 5: Siglos XVI-XVII*, Historia 16, Madrid, 1995, pp. 9-27.

Koenigsberger, H.G.: *El mundo moderno, 1500-1789*, Crítica, Barcelona, 1991.

Kriedte, P., Medick, H. i Schlumbohm, J.: *Industrialización antes de la Industrialización*, Editorial Crítica, Barcelona, 1986.

Kriedte, P.: *Feudalismo Tardío y Capital mercantil*, Crítica, Barcelona, 1982.

Le Goff, J.: *La vieja Europa y el mundo moderno*, Alianza, Madrid, 1995.

Livi Bacci, M.: *Historia de la población europea*, Crítica, Barcelona, 1999.

Livi Bacci, M.: *Historia mínima de la población mundial*, Ariel Historia, Barcelona, 2002 (2a edició).

Marks, R. B.: *Los orígenes del mundo moderno. Una nueva visión*, Crítica, Barcelona, 1992.

Martínez Ruiz, E.; Giménez, E.; Armillas, J. A.; Maqueda, C.: *Introducción a la historia moderna*, Akal, Madrid, 1994

Merriman, J. M.: *A History of Modern Europe: from the Renaissance to the present*, W.W. Norton&Co, New York, 2010.

Mousnier, R.: *Los siglos XVI y XVII. El progreso de la civilización europea y la decadencia de Occidente (1492-1715)*, 2 vols, Destino, Barcelona, 1981.

Ocampo Suárez-Valdés, J.: *Manual de historia económica mundial*, Ediciones Trea, Gijón, 2011.

Ribot Garcia, L. (coor.): *Historia del mundo moderno*, Actas, Madrid, 1992.

Rodríguez Sánchez, A.: *La familia en la Edad Moderna*, Arco Libros, Madrid, 1996.

Sarti, R.: *Vida en familia. Casa, comida y vestido en la Europa Moderna*, Crítica, Barcelona, 2003.

Schultz, H.: *Historia económica de Europa, 1500-1800. Artesanos, mercados y banqueros*, Siglo XXI, Madrid, 2001.

Tenenti, A.: *La Edad Moderna, siglos XVI-XVIII*, Crítica, Barcelona, 2003 (2ª ed. revisada)

Thompson, E.P.: *Costumbres en común*, Editorial Crítica, Barcelona, 1995.

Thompson, E.P.: *Tradición, revuelta y consciencia de clase. Estudios sobre la crisis de la sociedad preindustrial*, Editorial Crítica, Barcelona, 1979.

Trevor Aston (comp.): *Crisis en Europa (1560-1660)*, Alianza, Madrid, 1983.

Wiesner, M. E.: *Early Modern Europe, 1450-1789*, Cambridge University Press, Cambridge, 2006

Zeller, O.: *La Ciudad Moderna*, vol. III de Pinol, J. L. (dir.): *Historia de la Europa Urbana*, Publicacions de la Universitat de València, València, 2010.